آینه

اعتماد

پیشنهاد مدل دوحزبی

● **محسن میردامادی:** ... در ماه‌های گذشته این بحث بیش از همیشه به میان کشیده شد. یک پیشنهاد گردآمدن باسابقه‌ها و دلسوزان دو جناح بود تا در مسائل کلان کشور به وحدت نظر برسند، پیشنهادی دیگر در قالب شکل‌گیری مجمعی یازده‌نفره از اصولگرا و اصلاح‌طلب برای معرفی یک کاندیدا به مردم مطرح شد و حالا محسن میردامادی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب که در کارنامه‌اش سابقه دبیرکلی جبهه مشارکت دیده می‌شود طرح خود را اعلام می‌کند. تشکیل دو جبهه فراگیر اصلاح‌طلب و اصولگرا و حرکت به سوی نظام دوحزبی نسخه‌ای است که محسن میردامادی در ذهن دارد. پیشنهاد تشکیل دو جبهه فراگیر البته پیشتر توسط دیگر فعالین سیاسی نیز به نوعی داده شده است اما گویی این پیشنهادی است تنها برای مطرح‌شدن، چه آنکه نه پارلمان اصلاحات محمدعلی نجفی در جریان اصلاحات خریدار داشت و نه پارلمان اصولگرایی مرتضی نبوی و حزب فراگیر محمدرضا باهنر در اصولگرایان. بااین‌حال اصلاح‌طلبان گام‌هایی هرچند لرزان و اندک برای رسیدن به یک جبهه واحد برداشته‌اند و امیدوارند رقیب اصولگرا نیز قدم‌گذاشتن در راه تشکیل یک جبهه فراگیر را آغاز کند. این شاید فصل مشترک فعالان استخوان خردکرده حزبی در ایران باشد؛ نقطه‌ای که از محمدرضا باهنر تا محسن میردامادی همه در همانجا ایستاده‌اند.

کیهان

تدبیر دولت امید برای بی‌خانه‌ها

● ... چند سال قبل و هنگامی که در کوبه ژاپن زلزله آمد، دولت وقت این کشور اعلام کرد بازسازی مناطق زلزله‌زده، موتور محرک اقتصاد ما خواهد شد و واقعا هم چنین شد. این اتفاق در ایران هم بدون رخداد فاجعه زلزله پدید آمد و صنعت ساختمان، همه اجزا تولیدی کشور را درگیر کرد. رضایتمندی مردم و تأثیر این اقدام عظیم به حدی بود که مقامات دولت یازدهم در اوایل کار، یارای مخالفت با آن را نداشتند و حتی بر سر تصاحب امتیاز این طرح با دیگران رقابت هم می‌کردند! رئیس‌جمهور در هنگامه تبلیغات انتخاباتی با صراحت به مردم وعده ادامه مسکن مهر را داد و در روز رای اعتماد به وزرا هم این وعده را تکرار کرد. اما از این جالب‌تر، عباس آخوندی بود که اولا خود را طراح مسکن مهر معرفی کرد (!) و بعد هم سوگند خورد که این طرح را ادامه دهد. اما به محض رسیدن به وزارت، همه‌چیز تغییر کرد! وی حداقل سه مرتبه این طرح را مزخرف نامید! هدردهنده منابع و خلاف منطق اقتصادی! در نگاه دولت یازدهم، تأمین مسکن مردم به‌عهده دولت نیست و مردم باید برای آن فکری کنند! این رفتار آخوندی و دولت یازدهم در عمل به قطع ورودی منابع بانکی و حتی اقساط برگشتی از مسکن مهر برای ادامه و تکمیل موارد پیشین شد و همین امر اعتراضات گسترده‌ای را در پی داشت. هم‌زمان با اوج‌گیری اعتراضات مردمی و محافل علمی و کارشناسی، وزارت مسکن که در چنبره برخی افراد سودجو و کاسب‌مسلک گرفتار آمده، کوشید برنامه جایگزینی برای مسکن مهر معرفی کند و بعد از مدت‌ها، نام آن را مسکن اجتماعی نامید.

آفتاب

پشت‌پرده یک غیبت

● **امید کاجیان:** دست راست ظریف در مذاکرات هسته‌ای بود. پابه‌پای وزیر خارجه کشور و همراه با تیم مذاکره‌کننده در ذره‌ذره این سه سال و در بندبند مفاد برجام نقش داشت، نقشی غیرقابل‌انکار. اظهارنظرهایش در طول این مدت اگر از محمدجواد ظریف بیشتر نبود کمتر هم نیست. عباس عراقچی شخصیتی است آشنا. آشنا مثل ظریف. مثل برجام، مثل توافق. کسی نمی‌تواند او را نادیده انگارد. برای همین هم وقتی نباشد انگار یک چیزی کم است. انگار یک جای کار می‌لنگد. انگار یک اتفاقی افتاده، اتفاقی مشکوک، اتفاقی بد یا شاید هم اتفاقی معنادار. عباس عراقچی این روزها مثل سابق نیست. مثل سابق صدر خبرگزاری‌ها را به خود اختصاص نداده، مثل سابق با گزارشگران صحبت نمی‌کند، مثل سابق جلوی دوربین تلویزیون و یا رسانه‌های تصویری حاضر نمی‌شود، مثل سابق تصاویر و حرف‌هایش در روزنامه‌ها به چاپ نمی‌رسد. عراقچی این روزها انگار کنج عزلت برگزیده یا لااقل در ظاهر گوشه‌گیر به چشم می‌آید. مثل آنکه می‌خواهد بیشتر در حاشیه باشد تا در متن... لااقل برای یک مدت کوتاهی هم که شده... .

جوان

بفرمایید وام ۲ هزار میلیاردی بدون وثیقه!

● ... بدهی‌های معوق و دارایی‌های منجمد بانک‌ها در حالی دلیل اصلی تنگنای مالی در اقتصاد ایران عنوان می‌شود که به نظر می‌رسد معوق‌سازی تسهیلات بانکی که تا پیش از این در شعب بانکی انجام می‌شد، هم‌اکنون به برخی از شرکت‌های تابعه بانک‌ها انتقال یافته است، به‌طوری که تنها در یک نمونه از این شرکت‌های تابعه بانکی، وام دو هزارمیلیاردی بدون اخذ وثیقه به یک فرد ۲۶ ساله سفارش‌شده از سوی مدیریت پرداخت شده است، حال چون تحقیقات نشان از گسترش این پدیده در شبکه بانکی دارد به نظر می‌رسد موج بعدی بدهی‌های معوق بانکی از شرکت‌های تابعه و اقماری بانک‌ها سر بر خواهد آورد.

عکس: عباس کوثری، شرق

قضیه شهرداری برایم آزمون بزرگی بود

مهسا جزینی: اصلاح‌طلبان برخلاف اصولگرایان معتقدند علی مطهری یک اصولگرای کامل است. اگر فرزند شهید مطهری را مصداق کامل یک متعهد به ارزش‌های اصولگرایانه بدانیم، احتمالا دومین نفر، احمد توکلی خواهد بود، تاجایی‌که فردی مانند الیاس حضرتی، اصلاح‌طلب، درباره او گفته است جای او در مجلس خالی است. اگرچه همراهی‌اش با یاران اصولگرا، در انتخابات مجلس دهم از تهران باعث شد تا پارلمان از حضور دوباره او محروم بماند. احمد توکلی خودش را بیش از همه با برند مبارزه با فساد شناسانده است. او صاحب یک تشکل غیردولتی به اسم «دیده‌بان شفافیت و عدالت» است و آخرین کارش بررسی پرونده املاک نجومی در قضیه شهرداری تهران بود. او معتقد است مهم‌ترین بلیه‌ای که کشور در ماجرای مبارزه با فساد به آن دچار شده، غلبه نگاه سیاسی- جناحی است و باز هم معتقد است «احمد توکلی» و «دیده‌بان شفافیت و عدالت» به ماجرای «فساد» فراجناحی نگاه می‌کنند. گفت‌وگوی ما با این نماینده سابق مجلس، در شرایط تقریبا سختی انجام شد. آقای توکلی این روزها وضعیت جسمی چندان مساعدی ندارد، در حال پیاده‌روی، آن‌هم در مسیر سربالایی، تلفنی با «شرق» گفت‌وگو کرد. خواسته توکلی این بود که لید و تیتری انتخاب شود که به هم‌افزایی منجر شود و تفاهم‌بخش باشد.

بعد از انتشار گزارش «دیده‌بان شفافیت و عدالت» درباره املاک شهرداری، شما تأیید کردید که تخلف صورت گرفته بوده، اما چیزی که در عرصه سیاسی شاهدیم این است که عمدی برای برجسته‌شدن حقوق‌های نجومی در برخی تریبون‌ها و نادیده‌گرفتن بحث املاک شهرداری وجود دارد. ما شاهدیم که کاملا یک نگاه سیاسی بر این ماجرا حاکم است. وقتی آقای جلیلی که رقیب انتخاباتی آقای قالیباف بوده، به هر دو مورد املاک و حقوق‌های نجومی اشاره می‌کند، بخش املاک نجومی در رسانه‌های اصولگرا حذف می‌شود.

این بلیه‌ای هست که متأسفانه دوطرفه است. اگر دقت کرده باشید، «دیده‌بان شفافیت و عدالت» در هر دو مورد موضعی گرفت که تردیدی نیست استدلال حقوقی کردیم که دریافتی‌ها قانونی نیست و سوءاستفاده است و با اصول حقوقی سازگار نیست. گفته شده است که آنان اختیار قانونی داشتند. وقتی در سازمانی اختیاری به مدیر آن داده می‌شود، اعمال اختیار باید در جهت اهداف همان سازمان باشد. در بخش عمومی کلا همین‌طور است. نمی‌شود از این اختیارات بیشتر استفاده کند. با اصول قانون اساسی سازگار نیست. ما روی حرفمان ایستادیم و گفتیم که همه دریافتی‌ها غیرقانونی بود و همه باید بازگردد و همه مجازات شوند. در قضیه شهرداری هم باید بگویم که برای من آزمون بزرگی بود. آقای قالیباف در دفاع از اسلام و ایران و مردم بامعرفت ایران، سابقه درخشانی داشته و در حوزه اجرائی هم مدیری کارآمد بوده است. من دو بار در انتخابات ریاست‌جمهوری از وی حمایت کردم و به او تعلق‌خاطر داشتم، ولی خب شکر خدا این باعث نشد که حقیقت فدا شود. به خودش هم گفته بودم که ما متعهد به نتیجه نیستیم، متعهد به روش هستیم. دیدید که وقتی ما رسیدیم به اینکه علاوه بر تخلف، جرم نیز واقع شده، در انتشار نتیجه هیچ کوتاهی‌ای نکردیم. تقریبا همه رسانه‌های سیاسی ما، سیاسی برخورد کردند در ماجرای حقوق‌های نجومی شما کمتر ورود کردید، در کار خلاف و غیرقانونی واگذاری املاک شهرداری هم رسانه‌های اصولگرا کمتر ورود کردند. مبارزه با فساد با این شیوه بی‌سرانجام و نافرجام است. درحالی‌که فساد دارد همه ارکان نظام را مسئله‌دار می‌کند.

ولی بحث من فقط رسانه‌ها نیستند. بیشتر تریبون‌ها هستند؛ تریبون‌هایی مثل نماز جمعه هر هفته درباره حقوق‌های نجومی صحبت می‌کنند، ولی هیچ اشاره‌ای به املاک نجومی ندارند.

تریبون‌ها که تافته جدابافته نیستند، گرچه به این غلطتی که فرمودید نیست.

در این چند روز شاهد بودیم که بحث مبارزه با فساد به دعوای بین قوا منجر شده است.

وقتی تمایلات بر آدمی حاکم باشد، رفتار و گفتار سوگیری نادرست پیدا می‌کند. در سطوح اول کشور که طبق القاعده باید بر اثر تفاهم نانوشته و اصل معقول حکومت‌داری با تفاهم کار کنند، باهم پیکار می‌کنند به جای اینکه باهم کار کنند. این نتیجه خیلی بدی برای کشور دارد.

در قضیه بابک زنجانی، دولت می‌گوید آن‌طورکه باید وزارت اطلاعات را درگیر نکرده‌اند. همچنین رئیس‌جمهوری بارها مطرح کرده که اعدام بابک زنجانی درحالی‌که سرانجام پول‌ها و اینکه چه افرادی پشت ماجرا بوده و از زنجانی حمایت می‌کردند، هنوز معلوم نشده و مشکلی را حل نمی‌کند.

اجازه بدهید صحبت‌های آقای روحانی را کمی حلاجی کنیم.

این بحثی است که در سطح جامعه هم مطرح است و من حتی از خود اصولگرایان هم شنیده‌ام، در گفت‌وگوهایی که در همین رسانه خودمان با آنها داشتیم. مثلا خانم عشرت شایق هم معتقد بودند جامعه از سرانجام این پرونده که به اعدام زنجانی بدون بازگشت پول‌ها منتهی شده، قانع نشده است.

من و شما هستیم که به گسترش یک پرسش یا پاسخ‌دادن به آن کمک می‌کنیم. وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی، بسیج و اطلاعات سپاه، طبق قانون ضابط دادگستری‌اند؛ یعنی اگر بازپرس و مسئول پرونده احتیاجی احساس کرد از آنها کمک می‌گیرد نه برعکس. اینان وقتی به عنوان چشم دادگستری خبری پیدا کردند، به دادگستری می‌دهند. دادگستری باید اطلاعات را بخواهد و ضابطان هم موظف هستند که اطلاعات را برسانند. ممکن است در مواردی پرونده را در اختیار وزارت اطلاعات قرار دهند. ما باید طبق قانون صحبت کنیم. درباره بخش دوم سؤال شما که رئیس‌جمهوری مدام می‌گوید پشت قضیه چیست، باید بگویم رئیس‌جمهوری نباید بگوید پشت قضیه چیزی هست. می‌تواند اعتراض داشته باشد؛ اما باید برود پیش رئیس قوه قضائیه و سؤال را مطرح کند که پشت قضیه چه هست؟ شما چرا رسیدگی نمی‌کنید. اگر رئیس‌جمهوری، قوه قضائیه را در ملأعام متهم کرد که کارش پشت و رو دارد، آبروی قوه قضائیه دچار آسیب جدی می‌شود. قوه‌ای که در دستیابی به حقوق مردم مکمل دولت است. من هم مثلا به دادستان تهران انتقاداتی جدی دارم؛ اما اگر در ملأعام طوری از او انتقاد کنم که اصل صلاحیت و آبروی دادستان لطمه ببیند و در نتیجه دیگر پشتمی به کلاهش نباشد، منِ شهروند هم دیگر نمی‌توانم راحت در شهر راه بروم، چه برسد به رئیس‌جمهوری.

آیا رئیس‌جمهوری حق طرح سؤال و پرسش عمومی را ندارد؟ من عرض کردم این پرسش حتی بین خود اصولگرایان هم مطرح است.

فرض کنیم در جامعه چنین تصوری به وجود آمده که ماجرای زنجانی پشت پرده‌ای دارد. این تقصیر خود مسئولان جمهوری اسلامی است؛ برای اینکه شفاف نیستند و یکنواخت رفتار نمی‌کنند؛ چه مجلس، چه دولت و چه قوه قضائیه. در نتیجه سوءظن مردم را برمی‌انگیزانند. مردم در برخی از رفتارهای مسئولان، گرایش‌های شخصی دیده‌اند. گرایش‌های خانوادگی دیده‌اند. گرایش‌های سیاسی دیده‌اند. فداشدن منافع ملی را دیده‌اند. به تدریج سوءظن پیدا کرده‌اند. این به مسئولان فعلی محدود نمی‌شود. وقتی سوءظن وجود دارد، آقای رئیس‌جمهوری باید این بدگمانی را تشدید کند یا برود آن را حل کند؟ حتما باید برود آن را حل کند. حق دارید بگویید اصل موضوع که پشت‌پرده‌داشتن ماجرا است، چه می‌شود؟ اینجاست که من می‌گویم قانون اساسی را برای جمعی نوشته‌اند که می‌خواهند برای منافع ملی و مصالح مردم و کشور با هم کار کنند، نه پیکار! اختلاف نظر بین سران کشور امری طبیعی است، ولی کشاندن این اختلاف به جامعه و یارکشی، غلط است. باید با گفت‌وگو و در صورت لزوم براساس بند هفت اصل صدودهم قانون اساسی و سرانجام، در صورت لزوم، حکم رهبری رفع اختلاف شود. عرصه حکومت‌داری میدان دانشگاه و حوزه نیست که مجادلات در آنجاها صورت می‌گیرد. البته علنی‌شدن اختلافات، شر محض نیست، بلکه منافعی هم دارد؛ مانند افزایش آگاهی مردم. ولی می‌توان با میدان‌دادن به بحث‌های کارشناسی و آزادی بیشتر رسانه‌ها، بخش درخور توجه آن منافع را بدون هزینه‌های سنگین منازعات سران قوا در ملأعام، به دست آورد.

از آن طرف هم ما مواجه هستیم با اینکه دولت را متهم می‌کنند که برای پیگیری پرونده و بازپرداخت اموال و پول‌ها، پیگیری لازم را نکرده؛ درحالی‌که وزارت اطلاعات شرح اقدامات خود را منتشر کرد و وزارت خارجه هم بیانیه‌ای داد. یا اینکه دولت را متهم می‌کنند که در هنگام انتخابات، بابک زنجانی به ستاد آقای روحانی کمک کرده است.

بله، من در کانال خودم هم درباره واکنش رئیس محترم قوه قضائیه یا دستگاه قضا نوشتم. این طرز برخورد مصداق عمل به ضرب‌المثل است که می‌گوید کلوخ‌انداز را پاداش سنگ است. این ضرب‌المثل خلاف قرآن و خلاف عدالت است. نباید این رفتار می‌شد. نباید کاری می‌کردند که تصور می‌شد ایشان دارند این کار را می‌کنند. من نمی‌خواهم از رفتار هیچ کدام از رؤسای دو قوه دفاع کنم. من به دو طرف انتقاد جدی دارم. اما می‌گویند اگر ز باغ رعیت ملک خورد سیبی / برآورند غلامان او درخت از بیخ. کار آقای رئیس‌جمهور خوب نبود. ایشان اول شروع کرد. ایشان اگر به رفتار قوه قضائیه اعتراض داشت، باید جلسه می‌گذاشت؛ اگر نتیجه نمی‌گرفت به هیئت حل اختلاف قوا ارجاع می‌داد که سازوکار حل اختلاف بین قوا آنجا دیده شده است. اختلاف اجتناب‌ناپذیر است. همیشه اختلاف هست. رئیس‌جمهور صبر می‌کرد اگر از این هیئت هم پاسخ نمی‌گرفت و حس می‌کرد که کشور آسیب جدی می‌بیند می‌توانست نزد آقا برود. سوءظن مردم را بیشترکردن به نفع دولت نیست. آقای روحانی از منشور حقوق شهروندی رونمایی کرده است. ایرادی که به این منشور گرفته شده این است که شما به‌تنهایی نمی‌توانید این منشور را اجرا کنید. دولت برای اجرای منشور حقوق شهروندی به قوه قضائیه نیاز دارد. سال ۵۸ که قانون اساسی را نوشتند هدف این بود که یک عده عاقلِ اهل تفاهم با هم آن را اجرا کنند. نمی‌شود که قوا با کشمکش به دنبال اجرا و حفظ قانون اساسی باشند. همه شکست می‌خورند. منازعه هزینه عینی دارد. منازعه با کاهش ظرفیت تفاهم ملی، افزایش دوره تصمیم‌گیری‌های اجرائی، تضعیف همبستگی بین دولت و مردم و مردم با یکدیگر، افزایش هزینه مبادله، تقویت منفعت‌طلبی فردی، افزایش ریسک و نااطمینانی تشدید فشار دشمن و... موجب کاهش سرمایه‌گذاری و تولید و اشتغال است. همچنین توزیع درآمد را نابرابرتر می‌کند و به اخلاق آسیب می‌رساند؛ یعنی هر دو ضرر می‌کنند. برنده، بازنده است. این رفتار چه تأثیری در تفاهمات اجتماعی می‌گذارد؟ تأثیر منفی می‌دهد. به مردم باید درس مدارا و تحمل دیگران داد. مردم می‌گویند رؤسای قوا با هم کشمکش می‌کنند به چه دردی می‌خورد؟ ما تساهل و تسامح را توصیه می‌کنیم. به‌جای سوءظن، حسن‌ظن داشته باشیم. مردم محرم هستند اما آسیب می‌بینند و عاصی می‌شوند. می‌گویند هردو، سر و تهِ یک کرباس‌اند.

شما چند وقت پیش یادداشتی در خبرآنلاین نوشته بودید و گفته بودید اگرچه قوه قضائیه، سرجمع قدرت قوه اجرائی را ندارد اما نوعی قدرت در آن متمرکز است که قوه مجریه مقهور آن است. توضیح بیشتری درباره این بخش از نوشته خود می‌دهید و اینکه منظور شما دقیقا چه بوده است؟ آیا مثال یا مصادیقی برای آن در نظر داشتید؟

آیا یک بازپرس می‌تواند حکم بازداشت یک وزیر را بدهد؟ بله. بازپرسی که تازه شروع به کار کرده و سابقه‌ای هم ندارد می‌تواند این کار را با رعایت آیین دادرسی بکند؛ یعنی این قدرتی که به قاضی داده شده حق است اما قاضی باید مستقل باشد. این مهم است که آلوده نباشد و جلوی فساد را بگیرد. نباید تحت فشار تصمیم بگیرد؛ اما نمی‌شود ازآن‌سو هم قدرت قاضی را کم کرد.

به نظر شما راه‌حل چیست؟ این موضوع را که قاضی، مستقل باشد و تحت فشار تصمیم نگیرد چطور می‌توان عملی کرد؟

گرچه معتقدیم قاضی باید عادل و بی‌طرف باشد ولی این امر همیشه رعایت نمی‌شود؛ ولی نمی‌شود این را جار زد. جارزدن آن به ضرر همه است. من کسی هستم که مدعی‌ام، فساد در کشور سیستماتیک شده است. تمام دستگاه‌های مسئول مبارزه با فساد به درجاتی آلودگی پیدا کرده‌اند؛ اما روش مبارزه با فساد در هر دستگاهی، به فراخور شرایط باید انتخاب شود به‌طوری‌که هزینه مبارزه را حداقل کند. اگر این امر رعایت نشود ممکن است قاضی پاک را هم چنان تضعیف کند که دیگر امنیت برای مبارزان نیز نباشد. این نقض غرض است.

شما این بحث سیستماتیک‌شدن فساد در کشور را آیا متوجه همه قوا می‌دانید؟

بله، همه دستگاه‌هایی که برای سلامت اقتصادی مسئولیت دارند و در هر سه قوه هستند درگیری دارند. در این وضعیت سیستم به طور خودکار از خودش خوب نمی‌تواند دفاع کند؛ شبیه اینکه کسی بدن سالمی دارد، میکروبی یا ویروسی داخل بدنش می‌شود. بدن وظیفه دفاعی دارد و گلبول‌های سفید فعال می‌شوند و با میکروب یا ویروس مبارزه می‌کنند اما وقتی گلبول‌های سفید خودشان آسیب ببینند یک نسیم بهاری هم فرد را از پا می‌اندازد. وقتی می‌گوییم فساد سیستمی شده است، مرحله نخست آن این است که سیستم به طور خودکار نمی‌تواند از خودش دفاع کند، نه آنکه کل سیستم فاسد است.

ادامه در صفحه ۷

چهره‌نگار

عبور از قالیباف

شرق، فرزانه آئینی: نوشتن درباره «احمد توکلی» دشوار است؛ چون او سیاست‌مدار و اقتصاددان نکته‌سنجی است که «مو را از ماست بیرون می‌کشد». او دقیق، نکته‌سنج و منتقد است. خودش را اصولگرا می‌داند، اما از مهم‌ترین چهره‌های منتقد جناح راست به شمار می‌رود. تعارف ندارد؛ اگر از امری یا حتی زمزمه‌ای خوشش بیاید با صدای بلند اعلام می‌کند، اما امان از روزی که فردی، کاری یا رویه‌ای خطوط قرمزش را به چالش بکشد، می‌آید، اعلام موضع می‌کند، می‌ایستد و تا نظرش را ثابت نکند، کنار نمی‌کشد و ساکت نمی‌شود.

بهانه

دیگر از قالیباف حمایت نمی‌کنم

احمد توکلی هم خبرساز و هم خودش از اهالی رسانه است، تجربه پایه‌گذاری روزنامه رسالت در اوایل دهه ۶۰ و انتشار روزنامه «فردا» در دولت اصلاحات و حالا مدیریت سایت خبری «الف»، او را به چهره‌ای بدل کرده که خبرساز است و اهمیت خبر را خوب می‌داند؛ به همین دلیل هم بدون فوت وقت، هرجا که لازم باشد، خبرساز و میدان‌دار رسانه‌ها می‌شود. بهانه امروز ما برای نوشتن درباره او سخنانش در برنامه زنده تلویزیونی یکشنبه‌شب گذشته است که با محمدباقر قالیباف، شهردار تهران اتمام حجت کرد و گفت: «من خودم دو بار از آقای قالیباف در انتخابات ریاست‌جمهوری حمایت کردم اما با این قضایا - ماجرای املاک نجومی - دیگر نمی‌کنم».

شناسنامه

صادره از بهشهر

سال ۱۳۳۰ در بهشهر به دنیا آمد. پدرش تاجری اصفهانی بود که پس از ورشستگی به مازندان کوچ کرده بود. ۱۸ساله بود که در رشته برق وارد دانشگاه شیراز- دانشگاه پهلوی سابق- شد که البته به دلیل اعتصابات دانشجویی از این دانشگاه اخراج شد. بعدها دوباره به دانشگاه رفت و اقتصاد خواند، او همان سال‌ها با دخترخاله‌اش ازدواج کرد و ثمره این ازدواج هفت فرزند است. زهیر یکی از پسرانش، داماد صادق زیباکلام، است. این نسبت همواره برای او حاشیه‌ساز بوده است. البته خودش، با برادران لاریجانی نسبت فامیلی دارد و زمانی که در مجلس (هشتم و نهم) بود و علی لاریجانی ریاست مجلس را برعهده داشت، گهگاه این نسبت دستاویز مزاح نمایندگان مجلس قرار می‌گرفت. سال ۷۵ بود که با مدرک کارشناسی و بورسیه وزارت فرهنگ و آموزش عالی وقت به انگلستان رفت و مشغول تحصیل در مقطع دکترای اقتصاد شد، پس از بازگشت، استادیار گروه علوم اقتصادی شد.

کارنامه

منتقدِ فسادستیز

توکلی هرگز به عضویت حزبی درنیامده است؛ هرچند خودش و مواضعش به جناح راست تعلق دارد. برعکس رزومه حزبی او، کارنامه مدیریتی و اجرائی‌اش پروپیمان است. به نظر می‌رسد اولین سمت توکلی پس از انقلاب اسلامی، رئیس شهربانی بهشهر باشد.

همچنین عضو کمیته انقلاب اسلامی و تجربه دادیاری و دادستانی در بهشهر از دیگر تجربه‌های اجرائی او در ماه‌های اوایل انقلاب است. آنچنان که بنی‌صدر، نخستین رئیس‌جمهور انقلاب اسلامی در زمانی که توکلی برای وزارت کار به او پیشنهاد می‌شود، به توکلی کنایه می‌زند که «خب تعریف کن ببینم چه خبر؟ من از بهشهر داستان‌های زیادی شنیده‌ام». توکلی در نقل این ماجرا در خاطراتش آورده است: «اجرای دقیق حکم قصاص، مثل قطع دست دزد و جاری‌شدن حد زنا، بهشهر را معروف کرده بود».

سابقه نمایندگی او به مجلس اول برمی‌گردد که از بهشهر به مجلس راه یافت. زمان ریاست‌جمهوری آیت‌الله خامنه‌ای به دولت پیوست و وزیرکار و سخنگوی دولت شد، او در نیمه راه از دولت مهندس موسوی جدا شد. پس از آن، اما سه دوره متوالی یعنی ادوار هفتم، هشتم و نهم از پایتخت راهی بهارستان شد. توکلی چهار بار هم سودای ریاست‌جمهوری را در سر پروراند که در دو بار آن، در مقام دوم رقابت‌ها از ورود به پاستور بازماند. اولین‌بار در سال ۷۲ رقیب اصلی مرحوم آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی شد که ۴ میلیون رأی آورد. دومین‌بار و در اوج محبوبیت دولت اصلاحات بازهم با چهار میلیون رأی رقابت را واگذار کرد. بار سوم هم سال ۸۳ به میدان آمد، اما به نفع محمدباقر قالیباف از رقابت انصراف داد. آخرین‌بار هم در انتخابات گذشته عزم کاندیداتوری کرد، اما برای حصول اجماع حداکثری، بازهم به نفع قالیباف اعلام انصراف کرد.

ادامه در صفحه ۷

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی

کیهان

● وزیر دفاع: شایعه برخورد با ناوهای آمریکایی ادامه پروژه ایران‌هراسی است
● وزیر اطلاعات: قوه قضائیه باید با تهدیدکنندگان به افشای اسناد طبقه‌بندی‌شده برخورد کند
● وزیر خارجه عراق: دور چهارم مذاکرات ایران و آمریکا در سطح کارشناسی انجام می‌شود
● دولت پاکستان خواستار امضای نهایی قرارداد خط لوله گاز با ایران شد
● اولین قرارداد ۱۷ بلوک اکتشافی توسط شرکت ملی نفت و شرکت ادیسون ایتالیا امضا شد
● احمد توکلی: حضور چهره‌های مؤثر هزینه انتخاب مردم را کاهش می‌دهد

اعتماد

● رهبر معظم انقلاب: دعوت ناظران بین‌المللی برای نظارت بر انتخابات بزرگ‌ترین جسارت به ملت است
● وزیر نفت تهدید کرد: گاز ترکمنستان وصل نشود، مذاکره نمی‌کنیم
● وزیر کشور: مدیریت دولت در کنترل سرما از اروپا و آمریکا ارزنده‌تر بود
● وزیر خارجه عراق: قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر برخی اشارات امنیتی و سیاسی خطرناکی دارد که نیازمند تجدیدنظر سیستماتیک است
● بیانیه آژانس درباره سفر البرادعی به ایران: دبیرکل آژانس انرژی اتمی با امید به گسترش راه‌های تقویت اجرائی پادمان‌ها در ایران به تهران سفر می‌کند

ایران

● رهبر معظم انقلاب: گروه‌ها مرز خود را با دشمن مشخص کنند
● وزارت اطلاعات خبر داد: انهدام باند خریدوفروش گازوئیل خارج از شبکه
● سوریه: تلاش بوش برای القای دشمنی ایران با اعراب شکست‌خورده است
● وزیر خارجه عراق اعلام کرد: محورهای مذاکرات ایران و آمریکا در بغداد
● آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی: حضور فرهیختگان در انتخابات موجب تشکیل مجلسی قوی خواهد شد
● سعیدلو، معاون اجرائی رئیس‌جمهوری: حضور در آمریکای لاتین فرصت و ضرورت است
● خلیفه کل ارامنه آذربایجان: همزیستی مسالمت‌آمیز ادیان الهی در ایران کم‌نظیر است

آفتاب

● مقام معظم رهبری: حمایت آمریکا از هرکسی در ایران یک ننگ است
● احمدی‌نژاد: قیام ۱۹ دی ۵۶ روح شجاعت را در ملت ایران دمید
● رئیس کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس: مردم هم توجه داشته باشند که در انتخابات تخلف نکنند
● قنبری، عضو فراکسیون خط امام: بودجه را به صورت فله‌ای در اختیار دولت نمی‌گذاریم
● حق‌شناس، عضو کمیسیون برنامه و بودجه: بخشی از درآمد فروش نفت به حساب ذخیره نرفته است
● محسنی‌اژه‌ای: دغدغه در مورد سلامت انتخابات کمال بی‌انصافی است
● وزیر دفاع: آمریکایی‌ها پروژه هراس از ایران را دنبال می‌کنند

جمهوری اسلامی

● رهبر انقلاب در دیدار مردم و روحانیان قم: انتخابات همواره نیازمند بصیرت است
● رهنمودهای رهبر انقلاب به هیئت‌های عزاداری: مبادا خرافه و کارهای غیرمعقول موجب ضایع‌شدن عزاداری محرم شود
● آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی: برنامه‌ریزی مهم‌ترین عنصر مدیریت در برنامه توسعه است
● وزیر دفاع: شناسایی شناورهای عبوری از تنگه هرمز توسط ایران امری عادی است
● وزیر بازرگانی: منابع مالی دولت برای پرداخت یارانه‌ها تمام شده است

اطلاعات

● رهبر معظم انقلاب: عاشورا گنجینه‌ای برای بشریت است؛ مبادا برخی خرافه‌ها یا کارهای غیرمعقول موجب تضییع عزاداری امام حسین شود
● آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی: برگزاری انتخابات سالم و آزاد موجب تقویت نظام است
● وزیر فرهنگ: منحصرکردن رفع مظلومیت فرهنگ در بودجه تعبیر درستی نیست
● وزارت خارجه: معاهده الجزایر خصیصه‌ای ابدی و غیرقابل‌تغییر است
● وزیر اطلاعات: ادعای سالم‌نبودن انتخابات کمال بی‌انصافی است
● رئیس کل بانک مرکزی: نرخ تورم از ۱۷ درصد گذشت